

Svar på Maija Rautavaaras och Minna Kuuselas och 18 andra ledamöters motion om att utöka stadsodlingen

VD/1061/00.02.00.03/2021

HP/JV/JS/LS/KW

Maija Rautavaara och Minna Kuusela samt 18 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

” I Vanda vill man stärka invånarnas hälsosamma levnadsvanor och vardagsaktivitet samt utveckla invånarnas delaktighet och förhållande till naturen. Stadsodlingen är en kombination av gemenskap och aktivt deltagande, ökning av naturens mångfald, landskapsvärden, positiva hälsoeffekter och miljöfostran. Den skapar också en ny positiv stadskultur.

Grundtanken med stadsodlingen är att staden ger invånarna möjlighet att ansöka om tillstånd att anlägga små odlingsområden till exempel i stadsägda parkområden och motsvarande områden, på impediment och större vägrenar, eller t.ex. gröntak. Motsvarande kolonilotter finns bland annat i Paris, Bryssel och Berlin – försök har också gjorts i Helsingfors, och erfarenheterna har varit goda. Man kan odla i separata lådor eller påsar, direkt i jord eller på annat sätt som lämpar sig för platsen.

En verksamhet av detta slag som förverkligas av invånarna producerar ofta skötta och uppodlade områden i mindre skala än vad det vanligtvis är möjligt att skapa i offentliga grönområden. Det är också viktigt med manuell skötsel när det gäller att skydda sällsynta och utrotningshotade arter.

Stadsodling kan i bästa fall vara verksamhet med mycket låg tröskel som också ökar samhörigheten. Detta innebär i sin tur att stadsodlingen kan ha inverkan på livskvaliteten hos många stadsbor och överlag på intresset att värna om miljön. Dessutom har flera möjlighet att delta och odlingen ligger närmare hemmet än till exempel stadens större kolonilotter som man kan hyra.

Vi som undertecknat motionen ber att Vanda stad går in för att främja individuell stadsodling och i första skedet erbjuda lämpliga odlingsplatser för invånarna.”

Stadsfullmäktige 25.1.2021 § 22

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

Verksamhetsområdet upplever intresset för trädgårdsodling och odling av grönsaker som mycket positivt. Skötseln av odlingarna erbjuder kommuninvånarna betydelsefull sysselsättning och en möjlighet att prova på matproduktion. I Vanda finns det möjligheter att odla i gårdsområden och på odlingslotter, där odlingen kan ordnas ekologiskt och så miljövänligt som möjligt.

Att sprida ut odlingen i små enheter i allmänna gatu- och parkområden ses dock som problematiskt. I dessa områden saknas de förutsättningar som krävs för odling, som växtunderlag och bevattningsvatten, vilka dock är de absoluta förutsättningarna för att odlingsverksamheten ska lyckas. Den ständiga

transporten av växtunderlagsmaterial och bevattningsvatten till de små enheterna, till exempel torg och parkområden, skulle innebära kostnader och verksamheten skulle inte nödvändigtvis heller vara särskilt miljövänlig, om personbil används vid transporter. Dessutom kräver verksamheten att det finns en avfallspunkt för bioavfall i närheten. Ett annat praktiskt problem är den skadegörelse som sker i stadsrummet, som är ett växande fenomen. Erfarenheten har tyvärr visat att planteringar i gatu- och parkområden blir utsatta för mycket skadegörelse. Tidigare stadsodlingsförsök i mindre skala har inte lyckats, utan odlingarna har utsatts för våldsam skadegörelse; de har ryckts upp, stulits, skräpats ner och smutsats ner med till exempel olika sekret. På grund av skadegörelsen går den tid och energi som ägnats åt odlingen helt till spillo. Det är helt omöjligt att öka övervakningen dygnet runt och detta stämmer inte heller överens med den finländska parkens karaktär.

Att börja använda sådan ängsområden där det växer vild ängsvegetation för odling försvagar de facto naturens mångfald i området och ökar risken för att främmande arter sprids i området. Odlingsområdena kan dock motiveras med att invånarnas möjligheter till fritidsaktiviteter ökar, det möjliggör produktion av närmät och erbjuder upplevelser av gemenskap. Anläggningen av nya odlingslotter förutsätter planering och reservering av investeringsfinansiering för projekten.

Odlingsverksamhet innebär i praktiken att en del av en allmän park anvisas för privat bruk, vilket kan störa eller irritera invånarna i området. Därför skulle det vara ändamålsenligt att anvisa eventuella odlingslotter redan i parkplansskedet, varvid alla parter kan lämna in sina anmärkningar om planen under framläggningstiden. Stadens översiktsplaner för parker utarbetas i enlighet med markanvändnings- och bygglagen genom att i stor utsträckning höra och delaktiggöra alla parter. I framtiden kommer den deltagande budgeteringen (medborgarbudgeteringen) att kopplas samman med planeringsprocessen, särskilt för parkernas del. Syftet med planerna är att sammanjämka olika intressen och reservera områden för olika verksamheter. Kommuninvånarna har många olika behov när det gäller användningen av det offentliga stadsrummet, av vilka stadsodlingen är en bland många andra.

Stadsodlingens möjligheter att lyckas anses vara mycket större på privata fastigheters balkonger eller gårdsområden, där merparten av invånarnas trädgårdsodling och grönsaksodling också sker i dag. Det finns tillgång till bevattningsvatten, fastigheternas avfallspunkter kan användas, förvaringen av de arbetsredskap och material som behövs för odlingen kan ordnas i fastigheternas lokaler och grannskapets aktiva sociala kontroll förhindrar skadegörelse. Om invånarna är intresserade av att pröva på att odla grönsaker och örter bör de lämna in ett förslag till disponenten i den egna bostadsfastigheten eller till bolagets styrelse. När det gäller stadens egna verksamhetslokalsfastigheters, till exempel daghems och skolors gårdsområden är problemen exakt de samma som i parkområdena beträffande förutsättningarna för odling och bristen på social kontroll.

Stadsstyrelsen 22.3.2021 § 28

Förslag framlagt av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) ge Maija Rautavaara och Minna Kuusela och de 18 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag,
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktiges förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Maija Rautavaaras och Minna Kuuselas och 18 andra ledamöters motion om att utöka stadsodlingen

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärshöjning

Närmare information: Jyrki Vättö, underhållschef, tfn 043 824 9311